MALTA

QORTI CIVILI
PRIM AWLA

ONOR. IMHALLEF
GIANNINO CARUANA DEMAJO

Seduta ta' l-10 ta' Dicembru, 2002

Citazzjoni Numru. 1073/1993/1

Maria Pisani
versus
Joseph Pisani

Din hija azzjoni ta' spoll.
I`-`itazzjoni tg]id illi l-attri`i tikri ming]and il-konvenut il-fond fil-}amrun, Triq Dun Nerik Cordina Perez numru sebg]a u g]oxrin (27). Dwar dan il-fond l-attri`i fet]et kemm-il kaw\a ta' spoll kontra l-konvenut g]ax kontra l-li[i da]al fil-fond,]adu f'idejh u `a]]ad lill-attri`i mit-tgawdija tieg]u.
Ftit qabel ma nfet]et il-kaw\a l-attri`i saret taf illi l-konvenut waqqa' l-]itan divi\orji u s-soqfa ta' xi kmamar tal-fond. Dan g]amlu bil-mo]bi u kontra r-rieda ta' l-attri`i, meta hemm kaw\i ta' spoll g]addejjin kontra tieg]u.
L-attri`i g]alhekk fet]et din il-kaw\a u qieg]da titlob illi l-qorti:
1. tg]id illi l-g]emil tal-konvenut huwa bi ksur tal-li[i u tal-jeddijiet ta' l-attri`i, u li ma setax jag]mel it-twaqqig] li g]amel fil-fond;

2. tikkundanna lill-konvenut jer[a' jqieg]ed il-fond fl-istat li kien qabel; u
3. jekk il-konvenut jonqos li jag]mel dan, tag]ti lill-attri`i s-setg]a li tag]mel hi x-xog]lijiet me]tie[a, u j]allas l-ispejje\ relativi l-konvenut.
Qieg]da titlob ukoll l-ispejje\ tal-kaw\a.
Il-konvenut ressaq l-e``ezzjoni illi `-`itazzjoni saret]a\in u ma tiswiex min]abba nuqqas ta' l-interess [uridiku me]tie[fl-attri`i, billi "fil-mument ta' l-allegat spoll hija ma kellha ebda titolu validu fuq il-fond o[[ett tal-kaw\a".
Din kif g]idna hija azzjoni ta' spoll. Dwar l-e``ezzjonijiet li jistg]u jing]ataw f'din il-kaw\a, l-art. 791 tal-Kodi`i ta' Organizzazzjoni u Pro`edura ~ivili jg]id hekk:
791. (1) Il-konvenut f'kaw\a ta' spoll mag]mula fi \mien xahrejn minn dak in-nhar li jkun sar l-ispoll, ma jista' jag]ti ebda e``ezzjoni li mhix dilatorja, qabel ma jkun ra[a' qieg]ed il-]a[a fl-istat ewlieni u ra[a' qieg]ed g]al kollox fl-istat ta' qabel il-parti li tkun batiet l-ispoll, f'dak i\-\mien illi, skond i`-`irkostanzi, ji[i mog]ti lilu fis-sentenza, bla]sara ta' jeddijiet o]ra tieg]u.
(2) Id-disposizzjonijiet ta' dan l-artikolu jg]oddu wkoll fil-ka\ ta' kerrej li jbati l-ispoll tad-detenzjoni tal-]a[a lilu mikrija, sew minn sid il-kera kemm minn terza persuna.
(3) Il-qorti g]andha te\amina biss il-fatt tal-pussess jew tad-detenzjoni, u l-fatt ta' l-ispoll.
Dan l-artikolu juri `ar illi jekk l-attur g]andux titolu fuq il-]a[a li minnha jbati l-ispoll ma hux relevanti g]all-g]anijiet ta' din il-kaw\a, g]ax "il-qorti g]andha te\amina biss il-fatt tal-pussess jew tad-detenzjoni, u l-fatt ta' l-ispoll", u mhux it-titolu. L-e``ezzjoni tal-konvenut, mibnija fuq nuqqas ta' titolu, hija g]alhekk [uridikament]a\ina u hija mi`]uda.
Ng]addu issa biex naraw (i) jekk l-attri`i kellhiex detenzjoni jew pussess tal-fond meritu tal-kaw\a, (ii) jekk sarx l-ispoll, u (iii) jekk il-kaw\a saritx *infra bimestre*. Dawn it-tliet elementi huma kollha me]tie[a biex tirnexxi l-azzjoni.
Minn ittra mibg]uta mill-attri`i lill-Kummissarju tal-Puli\ija fis-17 ta' Jannar 1993[1], jidher illi [à qabel dak in-nhar ta' l-ittra kien sar jew beda jsir it-twaqqig] ta']itan li dwaru saret il-kaw\a. Il-kaw\a tallum infet]et fl-10 ta' Settembru 1993, aktar minn xahrejn wara, u g]alhekk ma saritx *infra*

[1] *Foll.* 40 *et seq.*

bimestre. Billi jonqos dan l-element biex tista' tirnexxi l-azzjoni ta' spoll, ma hux me]tie[li naraw jekk hemmx l-elementi l-o]ra ta' l-azzjoni.
G]al din ir-ra[uni l-qorti taqta' l-kaw\a billi ti`]ad it-talbiet ta' l-attri`i u tikkundannaha t]allas l-ispejje\ [udizzjarji.

--------------------------------TMIEM--------------------------------